

Календарно-тематичне планування з географії 6 клас

за модельною навчальною програмою

**авт. Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І.,
Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г.,
Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.**

рекомендованої Міністерством освіти і науки України

Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324)

№ з/п	Гр.рез.	Дата	Тема уроку	Очікувані результати	Види навчальної діяльності	Примітка
Вступ (1 год.)						
1.	ГР2		Географія древня і сучасна наука про землю	Учень/учениця: <i>розуміє</i> причини розмаїття природи та певні її закономірності; <i>з'ясовує і пояснює</i> значення географічних знань у житті людини; <i>здійснює</i> пошук географічної інформації з різних джерел; <i>логічно</i> структурує власне повідомлення; <i>презентує</i> результати своєї роботи у запропонований спосіб; <i>розпізнає</i> з допомогою вчителя пізнавальну географічну проблему у запропонований спосіб; <i>взаємодіє в групі</i> для розв'язання навчальної проблеми відповідно до своєї ролі; <i>знаходить</i> , збирає і зберігає географічні дані різних типів; <i>критично</i> оцінює географічну інформацію, отриману з різних джерел; <i>використовує</i> картографічні онлайн-ресурси для організації власних географічних досліджень.	Робота з інформацією: Демонстрування навчальних матеріалів «Географія в сім'ї наук про Землю», «Як працюють географи-дослідники ?». Бесіда «Як знання про Землю вплинули на ... (обрання місця та форми відпочинку влітку/підготовку одягу й взуття напередодні навчання в школі/планування поїздки/ін.)».	
	ГР2		Методи географічних досліджень			
	ГР2		Джерела географічної інформації			

Розділ І. Земля на глобусі і карті (5 год.)

2.	ГР2 ГР3	Форма і розміри Землі. Навколосвітня подорож Фернана Магеллана	<p>Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст поняття «геоїд»; <i>досліджує</i> об'єкти і явища, використовуючи відповідні моделі, зокрема й цифрові; <i>використовує</i> глобус як джерело інформації; <i>пояснює</i> як рухи Землі впливають на її природу й життя людей; <i>добирає</i> математичний апарат для розв'язання навчальних завдань; <i>здійснює</i> пошук самостійно або з допомогою вчителя інформації географічного змісту на глобусі <i>використовує</i> карту як джерело інформації; <i>використовує</i> картографічні онлайн-сервіси та онлайн-ресурси для організації власних географічних досліджень; <i>співвідносить</i> інформацію на карті, плані, глобусі та космознімку; <i>добирає</i> математичний апарат для розв'язання навчальних завдань; <i>використовує</i> вміння перетворювати й представляти різні види</p>	<p>Робота в групах для розв'язання проблеми: Яке географічне значення кулеподібної форми Землі?</p> <p>Командна гра-квест «Навколосвітня подорож» за допомогою карт світу.</p> <p>Користування моделями: Демонстрування глобуса як моделі Землі. Моделювання рухів Землі з використанням телурію/ веб-ресурсів/ друкованих наочних посібників/ рисунків тощо.</p> <p>Робота з інформацією: Розпізнавання умовних знаків на картах. Читання інформації з тематичної карти. Географічний диктант «Опис місцевості за електронними картами».</p>
	ГР3	Рухи Землі та їх наслідки		
	ГР3	Глобус – модель Землі		
3.	ГР2	Зображення земної поверхні на космічних знімках та глобусі, картах, планах місцевості		
	ГР1	Визначення напрямків на карті і глобусі		
4.	ГР1 ГР2	Масштаб та його види Практична робота. Розв'язування задач на перетворення одного виду масштабу в інший.		
	ГР1 ГР2	Визначення відстаней між об'єктами на глобусі та карті		
5.	ГР2	Географічні карти та атласи		
	ГР2	Легенда карти		

	ГР3		Географічна карта в житті людини	масштабів; <i>логічно</i> структурує власне повідомлення; <i>з'ясовує</i> і пояснює з допомогою вчителя чи інших осіб значення сучасних картографічних зображень в житті людини; <i>пропонує</i> правила взаємодії в групі і дотримується їх		
6.	ГР1 ГР2 ГР3		Діагностична робота. Вступ. Земля на глобусі і карті			
Розділ II. Оболонки Землі						
Тема 1. Літосфера (5 год)						
7.	ГР2		Будова літосфери	Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст понять «літосфера», «літосферна плита», «землетрус», «епіцентр землетрусу», «вулкан», «кратер», «жерло», «гейзер», «сейсмічний пояс», «ерозія», «зсув», «вивітрювання», «абсолютна і відносна висота точок», «горизонталь», «мінерал», «гірська порода»; <i>розрізняє</i> гори і рівнини за висотою, види вивітрювання та ерозії, гірські породи за походженням; <i>знаходить</i> , показує на картах і позначає на контурній карті вулкани (<i>Етна, Мауна-Кеа, Карадаг</i>), гори (<i>Гімалаї, Карпати, Кримські</i>), рівнини (<i>Амазонська низовина, СхідноЄвропейська рівнина, Бразильське плоскогір'я, Придніпровська височина і</i>	Дослідження: Як «народжується» граніт, базальт, пісок, вапняк, торф, кам'яна сіль? Чому глина буває кольоровою? Корисні копалини в облаштуванні житла (господарських будівель). Дискусія: Чому люди живуть на схилах вулканів попри небезпеку їхнього виверження? Моделювання: Процеси у літосфері («Рух літосферних плит», «Вулкан», «Зсув», «Водна ерозія» тощо). Робота з інформацією: Створення лепбуку/буклету активно діючих вулканів світу. Презентування інформації з	
	ГР2 ГР3		Літосферні плити, їх переміщення			
8.	ГР1 ГР3		Землетруси			
	ГР1 ГР3		Вулканізм, вулкани. Гарячі джерела і гейзери			
	ГР2		Зовнішні процеси на земній поверхні			
9.	ГР1 ГР2		Абсолютна і відносна висота місцевості			
	ГР1 ГР2		Основні форми рельєфу поверхні Землі. Рівнини			
	ГР1 ГР2		Основні форми рельєфу суходолу. Гори			

10.	ГР2		Рельєф дна океану	<p><i>Придніпровська низовина</i>) відповідно до навчального завдання;</p> <p><i>використовує</i> фізичну карту як джерело інформації;</p> <p><i>здійснює</i> пошук географічної інформації з різних джерел;</p> <p><i>використовує</i> картографічні онлайн-сервіси та онлайн-ресурси для моделювання, організації власних географічних досліджень;</p> <p><i>створює</i> самостійно / в групі, з допомогою вчителя чи інших осіб матеріальні навчальні моделі для дослідження процесів у літосфері;</p> <p><i>встановлює</i> з допомогою вчителя взаємозв'язки явищ і процесів, що відбуваються у літосфері;</p> <p><i>використовує</i> здобуті знання і набутий досвід для збереження життя й здоров'я свого та інших людей під час землетрусу, виверження вулкану, утворення зсуву;</p> <p><i>складає</i> з допомогою вчителя чи інших осіб план дослідження</p> <p>презентує результати своєї роботи у запропонований спосіб</p>	<p>різних джерел «Наслідки катастрофічних землетрусів», «Еверест “підріс” майже на один метр». Найвища гора Землі Еверест чи Мауна-Кеа? Створення фотогалереї унікальних форм рельєфу земної кулі/ свого краю. Розроблення «пам'ятки» жителю і туристу про ознаки наближення землетрусу, виверження вулкану, утворення зсуву (буклет, постер, флаєр).</p> <p>Робота у групі для розв'язання проблем: Як попередити про загрозу зсуву місцеву громаду? Складання правил поведінки під час виверження вулкану, землетрусу.</p>	
	ГР2		Мінерали і гірські породи, що складають земну кору			
11.	ГР1 ГР2 ГР3		Діагностична робота. Літосфера			
Тема 2. Атмосфера. (6 год.)						
	ГР2		Склад і будова атмосфери	Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст понять	Моделювання процесів: Нагрівання атмосферного	

			<p>атмосфері; використовує фізичну, кліматичну карту як джерело інформації; використовує картографічні онлайн-сервіси та онлайн-ресурси для організації власних географічних досліджень; використовує термометри, барометри, гігрометр, флюгер для визначення характеристик погоди; визначає та розпізнає самостійно або з допомогою вчителя види хмар; дотримується правил безпечної поведінки під час грози, граду, ожеледі, урагану та інших несприятливих природних явищ; виявляє емоційно-ціннісне ставлення до власних географічних досліджень;</p>	<p>Робота з інформацією: Презентування інформації з різних джерел: «Як працюють метеорологи?». Чому біля берегів водойм в гарячу пору прохолодніше? Визначення видів хмар за наочними посібниками.</p> <p>Проектна діяльність: Розпізнавання та правила безпечної поведінки під час несприятливих атмосферних явищ, які характерні для вашої місцевості (буклет, постер, флаєр).</p> <p>Користування вимірювальними приладами, розв'язування задач: Зняття показів термометрів, барометрів, гігрометра, флюгера, опадоміра та ін. метеоприладів.</p>	
--	--	--	---	--	--

Оболонки Землі. Гідросфера (5 год.)

18.	ГР1 ГР2		Гідросфера. Світовий океан. Острови. Карта океанів	<p>Учень/учениця: розуміє зміст понять «гідросфера», «море», «затока», «протока», «солоність океану», «річкова долина», «річкова система», «басейн річки», «вододіл», «режим річки», «озеро», «водосховище», «канал», «болото», «льодовик»,</p>	<p>Дослідження: Віртуальна подорож річкою. Чому міліють криниці? Куди потрапляють стічні води? З яких водних джерел здійснюється водопостачання твого населеного пункту? Небезпечні тварини на морських пляжах світу.</p>
	ГР2 ГР3		Властивості вод Світового океану		
	ГР3		Рухи води у Світовому океані		

19.	ГР2	Життя в океанах і морях	«багаторічна мерзлота», «підземні води», «мінеральні води», «термальні води»; <i>розрізняє</i> частини Океану, види руху води в океанах, елементи річкової долини, види живлення річок, види озерних улоговин, льодовиків, підземних вод; <i>знаходить, показує</i> на картах і позначає на контурній карті <i>Чорне, Азовське, Середземне моря; Керченську, Гібралтарську, Магелланову, Берингову протоки; Біскайську, Бенгальську затоки; острови Велика Британія, Гренландія, Мадагаскар, Джарилгач; півострови Скандинавський, Кримський, Аравійський, Індостан; Маріанську западину; річки Дніпро, Дунай, Ганг, Ніл, Амазонка; озера Шацькі, Каспійське, Байкал;</i>	<p>Робота з інформацією: Жак-Ів Кусто – видатний дослідник Світового океану. Фотокросинг «Річки України і світу».</p> <p>Як розпізнати непрохідне болото? Яку воно несе небезпеку?</p> <p>Робота у групі для розв’язання проблем: «Річка надихає» (сторінками художніх творів, учнівської творчості).</p> <p>Обмін досвідом економії води в родині.</p> <p>Як рельєф впливає на напрямок і швидкість течії річок?</p> <p>Чому океанічна вода замерзає при температурі нижче 0⁰ С?</p> <p>Розв’язування задач: Як заощадити на воді? Скільки коштує вода?</p> <p>Екскурсія: Екологічні проблеми водойм моєї місцевості</p>
	ГР2	Ресурси Світового океану		
20.	ГР1 ГР3	Води суходолу. Річки	<p>льодовиків, підземних вод; <i>знаходить, показує</i> на картах і позначає на контурній карті <i>Чорне, Азовське, Середземне моря; Керченську, Гібралтарську, Магелланову, Берингову протоки; Біскайську, Бенгальську затоки; острови Велика Британія, Гренландія, Мадагаскар, Джарилгач; півострови Скандинавський, Кримський, Аравійський, Індостан; Маріанську западину; річки Дніпро, Дунай, Ганг, Ніл, Амазонка; озера Шацькі, Каспійське, Байкал;</i></p> <p><i>встановлює</i> з допомогою вчителя взаємозв’язки явищ і процесів, що відбуваються в гідросфері, унаслідок взаємодії гідросфери з літосферою;</p> <p><i>обирає</i> самостійно або з допомогою вчителя ідеї, способи, засоби для розв’язання життєвої проблеми щодо безпечної поведінки під час повеней, катастрофічних паводків,</p>	
	ГР2 ГР3	Робота річок		
	ГР2 ГР3	Озера. Болота		
21.	ГР2	Підземні води	<p><i>встановлює</i> з допомогою вчителя взаємозв’язки явищ і процесів, що відбуваються в гідросфері, унаслідок взаємодії гідросфери з літосферою;</p> <p><i>обирає</i> самостійно або з допомогою вчителя ідеї, способи, засоби для розв’язання життєвої проблеми щодо безпечної поведінки під час повеней, катастрофічних паводків,</p>	
	ГР2	Льодовики. Багаторічна мерзлота		
	ГР1 ГР3	Штучні водойми. Людина і гідросфера		
22.	ГР1 ГР2 ГР3	Діагностична робота. Гідросфера	<p><i>встановлює</i> з допомогою вчителя взаємозв’язки явищ і процесів, що відбуваються в гідросфері, унаслідок взаємодії гідросфери з літосферою;</p> <p><i>обирає</i> самостійно або з допомогою вчителя ідеї, способи, засоби для розв’язання життєвої проблеми щодо безпечної поведінки під час повеней, катастрофічних паводків,</p>	

				<p>льодоставу й льодоходу, шторму, цунамі, перебування на березі водойми, руху болотистою місцевістю; використовує самостійно або з допомогою вчителя здобуті знання і набутий досвід для розв'язання життєвої проблеми, наводить приклади подолання наслідків стихійних явищ і процесів у гідросфері; з'ясовує і пояснює з допомогою вчителя значення знань про гідросферу в житті людини, підприємницькій діяльності; добирає математичний апарат для розв'язання навчальних завдань.</p>		
Оболонки Землі. Біосфера та ґрунти. Природні комплекси (4 год.)						
23.	ГР2		Складові біосфери, взаємозв'язки між оболонками Землі	<p>Учень/учениця: розуміє зміст понять «біосфера», «тип ґрунту», «ареал»; використовує самостійно або з допомогою вчителя уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ в біосфері для розв'язання запропонованої життєвої / навчальної проблеми; бере активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії;</p>	<p>Дослідження: Які біологічні ресурси використовують у господарській діяльності твого краю? Стихійні сміттєзвалища, забруднення ґрунтів своєї місцевості.</p>	
	ГР3		Біологічні ресурси та закономірності їх поширення			
24.	ГР2 ГР3		Ґрунти	<p>Робота з інформацією: Як працювати з картою ґрунтів?</p>	<p>Робота у групі для розв'язання проблем:</p>	
	ГР3		Земельні ресурси. Людина і біосфера			

25.	ГР1 ГР3		Географічна оболонка – найбільша екосистема Землі	<p>представляє самостійно або з допомогою вчителя інформацію про ґрунти своєї місцевості;</p> <p>характеризує з допомогою вчителя чи інших осіб властивості ґрунтів, використовуючи відповідну наукову термінологію;</p> <p>презентує приклади власного досвіду зі збереження тваринного, рослинного світу та ґрунтів своєї місцевості;</p> <p>розпізнає самостійно або з допомогою вчителя ті із запропонованих проблем щодо природних комплексів, які можна розв'язати дослідницьким способом;</p> <p>взаємодіє в групі для розв'язання навчальної проблеми;</p> <p>встановлює самостійно або з допомогою вчителя певні закономірності в природі, підтверджує їх самостійно дібраними прикладами;</p>	<p>Як визначити тип ґрунту на дачній ділянці, та покращити його родючість?</p> <p>Яка роль організмів у перетворенні гірських порід у ґрунті?</p> <p>Яка роль організмів у регулюванні газового стану атмосфери?</p> <p>Чому в екосистемі важливе місце займають рослини?</p> <p>Екскурсія: у краєзнавчий музей/у природу.</p> <p>Робота у групі для розв'язання проблем: Інтелектуальні практикуми (квест, пазл, проєкт). Складання схем взаємозв'язків у оболонках Землі: «Літосфера-атмосфера»; «Літосфера-гідросфера»; «Літосфера-біосфера»; «Атмосфера-гідросфера»; «Атмосфера-біосфера»; «Гідросфера-біосфера».</p>
	ГР1 ГР3		Екосистема як наслідок взаємозв'язків між компонентами природи, їх види		
26.	ГР2		Характеристика зональних екосистем	<p>Робота у групі для розв'язання проблем: Інтелектуальні практикуми (квест, пазл, проєкт). Складання схем взаємозв'язків у оболонках Землі: «Літосфера-атмосфера»; «Літосфера-гідросфера»; «Літосфера-біосфера»; «Атмосфера-гідросфера»; «Атмосфера-біосфера»; «Гідросфера-біосфера».</p>	
	ГР1 ГР2		Характеристика зональних екосистем		
Оболонки Землі. Антропосфера (3 год.)					
27.	ГР2		Антропосфера – географічний та соціальний простір життя і діяльності людини	<p>Учень/учениця: пояснює зміст поняття «антропосфера»;</p> <p>обирає з допомогою вчителя чи інших осіб наукове</p>	<p>Робота з інформацією: Лепбук/ буклет «Світ, в якому я живу».</p> <p>Дослідження:</p>

	ГР2 ГР3		Господарська діяльність людини в антропосфері	пояснення існуванню зони контакту людини з природою; взаємодіє в групі для розв'язання навчальної проблеми;	Земля для людей, чи людина для Землі?» «Що чекає планету Земля в майбутньому?»
28.	ГР2 ГР3		Охорона природи і раціональне природокористування	створює самостійно / в групі чи з допомогою інших осіб презентації щодо впливу людини на компоненти географічної оболонки в запропонований спосіб, зокрема з використанням цифрових технологій і пристроїв;	
29.	ГР1 ГР2 ГР3		Діагностична робота за 2 семестр.	людини на компоненти географічної оболонки в запропонований спосіб, зокрема з використанням цифрових технологій і пристроїв;	
30.	ГР2		Повторення вивченого за рік	використовує наукові факти для формулювання власних суджень щодо зв'язків антропосфери з іншими оболонками Землі;	
31.	ГР2		Повторення вивченого за рік	оцінює взаємозв'язок людини з іншими сферами навколишнього середовища; пропонує власні заходи зі збереження природного середовища своєї місцевості	
32.	ГР2		Підсумковий урок		